

Sygn. akt. I C 902/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Izabela Baca

Protokolant: Beata Nazimek

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2015r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko T. Z.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego T. Z. na rzecz strony pozwanej (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 307850zł (trzysta siedem tysięcy osiemset pięćdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami do dnia 1 lutego 2015r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę 22610zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt I C 902/15

UZASADNIENIE

Strona pozwana (...) S.A. z siedzibą we W. wniosła o zasądzenie od pozwanego T. Z. kwoty 307 850zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lutego 2015r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 7200zł.

W uzasadnieniu pozwu podała, że w dniu 13 sierpnia 2008r. pozwany zawarł umowę o kredyt hipoteczny na budowę domu w J.. Wskazała, że T. Z. nie wykonywał swoich zobowiązań wynikających z tej umowy, co było podstawą jej wypowiedzenia i postawienia kredytu w stan natychmiastowej wymagalności. Na podstawie umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych z dnia 18 czerwca 2010r, w związku z wypowiedzeniem pozwanemu umowy kredytowej, Bank (...) S.A. zwrócił się do strony powodowej o wypłatę odszkodowania. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego strona powodowa wypłaciła na rzecz banku odszkodowanie w kwocie 307 850zł. Strona powodowa wskazała na podstawie art. 828§1 zd. 1 kc w wyniku zapłaty odszkodowania przeszło na nią roszczenie w stosunku do pozwanego.

Nakazem zapłaty z dnia 23 marca 2015r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt I Nc 223/15 Sąd uwzględnił powództwo.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany T. Z. wniósł sprzeciw, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od strony powodowej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Z ostrożności procesowej pozwany wniósł o rozłożenie zasądzonej na rzecz strony powodowej kwoty na raty, na podstawie art. 320 kpc.

Pozwany zarzucił, że strona powodowa nie udowodniła okoliczności mających uzasadniać roszczenie pieniężne zgłoszone wobec niego, w szczególności zaś nie przedstawiła dowodów mogących jednoznacznie potwierdzić fakt spełnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności regresowej pozwanego. Pozwany podniósł, że strona powodowa nie udowodniła, iż po stronie ubezpieczonego Banku (...) S.A. wystąpiła szkoda majątkowa w kwocie 307 850zł, wskazując, że sam fakt wypowiedzenia kredytu nie był równoznaczny z powstaniem szkody po stronie kredytodawcy. Zdaniem pozwanego o zaistnieniu szkody można by mówić dopiero w sytuacji, gdyby bank utracił możliwość zaspokojenia swoich roszczeń bezpośrednio od pozwanego, tymczasem na skutek porozumienia zawartego pomiędzy Bankiem (...) S.A. i pozwanym, pozwany spłaca w ratach wymagalne zobowiązanie pieniężne wobec tego banku, wynikające z uprzednio udzielonego kredytu hipotecznego.

Ponadto pozwany zarzucił, że strona powodowa nie przedstawiając umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych z dnia 18.06.2010r. nie udowodniła istnienia po swojej stronie obowiązku zapłaty odszkodowania na rzecz Banku (...) S.A. Wskazał, że po otrzymaniu od strony powodowej wezwania do zapłaty z dnia 16 stycznia 2015r, podjął starania w celu uzyskania od ubezpieczyciela tejże umowy, jednak odmówiono mu dostępu do tego dokumentu. W ocenie pozwanego w świetle okoliczności sprawy, to on, jako konsument, powinien być uznany za podmiot objęty ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy z dnia 18 czerwca 2010r, zaś Bank (...) S.A. w W. winien być uznany wyłącznie za beneficjenta środków pieniężnych wypłacanych przez ubezpieczyciela w ramach odszkodowania. Pozwany podniósł, że umowę tę uznać należy za umowę zawartą na cudzy rachunek, bądź też umowę odpowiedzialności cywilnej pozwanego w zakresie jego zobowiązania do spłaty kredytu hipotecznego.

Pozwany zarzucił nadto, że żądanie strony powodowej jest niezgodne z zasadami współzycia społecznego oraz ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa do ochrony ubezpieczeniowej na podstawie umowy z dnia 18.06.2010r. W ocenie pozwanego za rażąco krzywdzącą należy uznać sytuację, w której pozwany, ponosząc wszystkie znaczne koszty składek ubezpieczeniowych, nie korzysta z żadnej ochrony ubezpieczeniowej, a dodatkowo musi jeszcze zapłacić na rzecz ubezpieczyciela równowartość wypłaconego odszkodowania. Zdaniem pozwanego ochrona ubezpieczeniowa przewidziana w umowie kredytu była pozorna, a w konsekwencji bezskuteczna w stosunku do kredytobiorcy i w istocie wprowadzała go w błąd co do rzeczywistych praw i obowiązków związanych z ochroną ubezpieczeniową. Ponadto pozwany stwierdził, że nie znał treści umowy ubezpieczenia ani nie miał wiedzy o zmianie podmiotowej po stronie ubezpieczyciela.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 sierpnia 2008r. pozwany T. Z., jako kredytobiorca, zawarł z Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę o kredyt hipoteczny nr (...). Kwotę kredytu ustalono na 615 700zł, przy czym kredyt był indeksowany do CHF, a okres kredytowania wynosił 360 miesięcy. W umowie jako cel kredytu wskazano budowę domu metodą gospodarczą na nieruchomości położonej w J., nr działki (...). Zgodnie z §9 ust. 8 umowy dodatkowe zabezpieczenie kredytu do czasu, gdy saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu stanie się równe lub niższe niż 492 560zł, stanowiło ubezpieczenie kredytów hipotecznych z niskim udziałem kredytobiorcy na podstawie umowy zawartej przez Bank (...) S.A. z (...) S.A. Pozwany został zobowiązany do zwrotu bankowi kosztów ubezpieczenia w kwocie 4585zł za pierwszy 36-miesięczny okres trwania ochrony ubezpieczeniowej (§9 ust. 9 umowy). W przypadku gdy w ciągu okresu 36 miesięcy ochrony ubezpieczeniowej saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu nie stanie się równe lub niższe niż 492 560zł, pozwany został zobowiązany do zwrotu kosztów ubezpieczenia za kolejny 36-miesięczny okres udzielonej bankowi przez (...) S.A. ochrony ubezpieczeniowej, o czym kredytobiorca miał zostać poinformowany pisemnie przez bank (§9 ust. 10 umowy). W § 11 ust. 3 i 4 umowy postanowiono, że umowa mogła zostać rozwiązana za porozumieniem stron lub wypowiedziana w formie pisemnej przez każdą ze stron z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, przy czym bank mógł wypowiedzieć umowę w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu, w szczególności w zakresie sposobu i terminu spłaty kredytu.

Dowód: umowa kredytu hipotecznego nr (...) – k. 5-7.

W dniu 19 lipca 2010r. pomiędzy (...) S.A. z siedzibą we W., jako ubezpieczycielem, a Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. została zawarta umowa ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych, których docelowym zabezpieczeniem jest wpis hipoteki na nieruchomości, udzielanych przez bank osobom fizycznym. Zgodnie z § 1 ust. 1 umowa ta określa warunki, na jakich ubezpieczyciel udziela bankowi ochrony ubezpieczeniowej na wypadek powstania szkody, wskutek zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego dla części kredytów stanowiących brakujący wymagany wkład finansowy kredytobiorców, w kredytach udzielanych osobom fizycznym, przy czym umowa ta dotyczy ubezpieczenia kredytów udzielonych przez Bank (...) S.A, dla których wnioski o kredyt został złożony w terminie do dnia 17 września 2009r. włącznie. W umowie wskazano, że szkodą jest kwota wierzytelności banku z tytułu części kredytu objętego ochroną ubezpieczeniową, niespłacona przez kredytobiorcę pomimo upływu okresu wypowiedzenia umowy kredytu, ustalona na dzień wypłaty odszkodowania, obejmująca m.in. kwotę niespłaconej i wymagalnej części kapitału kredytu (podlegającej ubezpieczeniu z tytułu niskiego wkładu) na ostatni dzień okresu wypowiedzenia umowy kredytu. Strony tej umowy postanowiły, że odszkodowanie obejmuje kwotę odpowiadającą wysokości poniesionej przez bank szkody, wyrażonej w złotych, nie przekraczającą sumy ubezpieczenia, a suma ubezpieczenia oznacza kwotę stanowiącą górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela, nie większą niż 50% wartości nieruchomości stanowiącej docelowe zabezpieczenie spłaty kredytu, przy czym kwota sumy ubezpieczenia zmienia się w okresie ubezpieczenia wraz ze zmianą salda kredytu do chwili, w której wskaźnik LTV będzie równy minimalnemu wskaźnikowi LTV. W umowie ustalono, że zdarzenie ubezpieczeniowe oznacza brak spłaty części kredytu, o której mowa w § 2 ust. 1 umowy w sytuacji, kiedy po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytu, dokonanego w sytuacji i na warunkach określonych niniejszą umową, kredytobiorca ma wobec banku zadłużenie z tytułu części kredytu objętej ubezpieczeniem, przy czym za dzień powstania zdarzenia ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym upłynął okres wypowiedzenia umowy kredytu. Wskazano także, że LTV oznacza wyrażony procentowo stosunek kwoty kredytu do wartości nieruchomości stanowiącej/-ych przedmiot zabezpieczenia hipotecznego kredytu, w trakcie okresu kredytowania wskaźnik ten stanowi stosunek salda kredytu do wartości nieruchomości, a minimalny wskaźnik LTV oznacza poziom wskaźnika LTV określony w regulacjach banku, powyżej którego kredyt podlega ochronie ubezpieczeniowej na mocy niniejszej umowy (pkt. 7 lit. a, 8, 9, 13, 15 i 16).

Zgodnie z §2 ust. 1 umowy przedmiotem ubezpieczenia jest ryzyko braku spłaty części kredytu udzielonego przez bank, stanowiącej różnicę pomiędzy aktualnym (na dzień zgłoszenia do ubezpieczenia) saldem kredytu a iloczynem minimalnego wskaźnika LTV i wartości nieruchomości.

Stosownie do §3 ust. 1 umowy okres ubezpieczenia (odpowiedzialności ubezpieczyciela) rozpoczyna się z pierwszym dniem miesiąca, w którym dany kredyt został zgłoszony do ubezpieczenia, zaś kończy się z upływem pełnych 36 miesięcy kalendarzowych, licząc od miesiąca, w którym rozpoczął się okres ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 2 oraz pkt b, z upływem odpowiednio do 35 miesięcy kalendarzowych, licząc od miesiąca, w którym rozpoczął się okres ubezpieczenia dla kredytów, które zostają zgłoszone pierwszy raz do ubezpieczenia na podstawie umowy, a dla których okres ubezpieczenia powinien rozpocząć się w okresie od czerwca 2009 r. do czerwca 2010 r. oraz z zastrzeżeniem ust. 2 (pkt b), z dniem, w którym wskaźnik LTV zrówna się z minimalnym wskaźnikiem LTV (pkt c), lub z dniem powstania zdarzenia ubezpieczeniowego (pkt d), lub w dniu, w którym bank zaspokoi w pełni swoje roszczenie z tytułów, o których mowa w § 2 ust. 8 umowy lub też w jakikolwiek inny sposób dojdzie do zaspokojenia wierzytelności przysługującej bankowi z tytułu części kredytu objętego ubezpieczeniem (pkt e), w zależności od tego, które zdarzenie nastąpi pierwsze. Ponadto w §3 ust. 2 postanowiono, że jeżeli po upływie okresu ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 lit. a lub b, wskaźnik LTV na ostatni dzień roboczy ostatniego miesiąca ochrony ubezpieczeniowej będzie wyższy niż minimalny wskaźnik LTV, z zastrzeżeniem, że w przypadku kredytów indeksowanych do walut obcych w celu wyliczenia wskaźnika LTV saldo kredytu przeliczane jest po kursie sprzedaży dewiz danej waluty obowiązującym w banku w ostatnim dniu roboczym ostatniego miesiąca ochrony ubezpieczeniowej, pod warunkiem opłacenia składki zgodnie z postanowieniami umowy, ubezpieczenie jest automatycznie przedłużane na kolejne 36 miesięczne okresy ubezpieczenia, o ile wcześniej nie zajdą przesłanki wygaśnięcia odpowiedzialności ubezpieczyciela zgodnie zapisami ust. 1 lit. c-e, z zastrzeżeniem, że łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 180 miesięcy, licząc od miesiąca, w którym zgodnie z ust. 1 rozpoczął się okres ubezpieczenia u ubezpieczyciela (ust. 2).

Umowa ta została zawarta na czas nieokreślony z możliwością jej rozwiązania przez każdą ze stron z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego (§ 4 ust. 1).

W § 6 ust. 6 umowy postanowiono, że w przypadku wysłania do kredytobiorcy monitu w sprawie opóźnień w spłacie rat oraz wypowiedzenia umowy kredytowej, bank zobowiązany jest do poinformowania kredytobiorców wraz z wysłaniem pierwszego monitu oraz powtórnie przy wysłaniu wypowiedzenia kredytu, o zmianie dotychczasowego ubezpieczyciela na (...) S.A. w zakresie ubezpieczenia spłaty niskiego wkładu. Zgodnie natomiast z § 7 pkt 9 w przypadku nie dochowania przez bank postanowień określonych w §6 ust. 6 odpowiedzialność ubezpieczyciela jest wyłączona.

Zgodnie z umową za dzień powstania szkody uważa się dzień, w którym upłynął okres wypowiedzenia umowy kredytu (§ 8 ust. 1).

Dowód: umowa ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych z dnia 19.07.2010 r. – k. 42- 46.

Pismem z dnia 30 czerwca 2014r, doręczonym w dniu 3 lipca 2014r, Bank (...) S.A. wezwał pozwanego do spłaty zadłużenia przeterminowanego w kwocie 2449,23 CHF powstałego w związku z niespłaceniem rat kredytu i odsetek w terminach wynikających z umowy nr (...) z dnia 13 sierpnia 2008r, w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu. Jednocześnie bank poinformował pozwanego, że na podstawie umowy zawartej pomiędzy bankiem a (...) S.A. z dnia 19 lipca 2010r. zmianie uległ dotychczasowy ubezpieczyciel w zakresie ubezpieczenia spłaty niskiego wkładu finansowego kredytobiorcy na (...) S.A. z siedzibą we W..

Dowód: pismo z dnia 30 czerwca 2014r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 67-68.

Następnie pismem z dnia 22 sierpnia 2014r. Bank (...) S.A. w W. wypowiedział pozwanemu umowę kredytu hipotecznego z dnia 13 sierpnia 2008r. z powodu określonego w § 19 ust. 1 i 5 Regulaminu kredytów hipotecznych z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia liczonego od momentu doręczenia wypowiedzenia. Jednocześnie bank wezwał pozwanego do spłaty w okresie biegu wypowiedzenia całości zadłużenia, które na dzień wystawienia pisma wynosiło łącznie 251 074,72 CHF, w tym kapitału w kwocie 249 797,21 CHF, obejmującego kapitał prawidłowy w kwocie 246 571,63 CHF oraz kapitał przeterminowany w wysokości 3225,58 CHF.

(...) Bank (...) S.A. poinformował pozwanego, że na podstawie umowy zawartej pomiędzy bankiem a (...) S.A. z dnia 19 lipca 2010 r. zmianie uległ dotychczasowy ubezpieczyciel w zakresie ubezpieczenia spłaty niskiego wkładu finansowego kredytobiorcy na (...) S.A. z siedzibą we W..

Dowód: wypowiedzenie umowy kredytu – k. 8.

Pozwanemu T. Z. doręczono powyższe wypowiedzenie - okoliczność niesporna (k. 76).

Bank (...) S.A. w W. pismem z dnia 13 października 2014r. zwrócił się do strony powodowej, na podstawie umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych z dnia 19 lipca 2010r. w związku z zajściem zdarzenia, o którym mowa w § 1 ust. 3 pkt 13 tej umowy, w odniesieniu do umowy kredytu nr (...) z dnia 13 sierpnia 2008r, do wypłaty odszkodowania w trybie § 9 umowy ubezpieczenia w kwocie 307 850zł, na które składa się kwota niespłaconego i wymagalnego kapitału (podlegającego ubezpieczeniu z tytułu niskiego wkładu). Bank wskazał, iż kwota zadłużenia na dzień upływu okresu wypowiedzenia kredytu wynosiła 897678zł 09gr (248039,04 CHF).

Dowód: oświadczenie o zgłoszeniu roszczenia – k. 9.

W dniu 9 grudnia 2014 r. strona powodowa dokonała systemowego potwierdzenia ochrony ubezpieczeniowej dotyczącej umowy nr (...), w którym jako sumę ubezpieczenia na dzień zdarzenia ubezpieczeniowego wskazano 403 186,60 zł.

Dowód: systemowe potwierdzenie ochrony ubezpieczeniowej – k. 47.

Pismem z dnia 18 grudnia 2014r. strona powodowa poinformowała Bank (...) S.A. o przyznaniu mu odszkodowania w kwocie 307 850zł, ograniczonej do sumy ubezpieczenia. Wskazała, że odszkodowanie dotyczy umowy kredytu nr (...) z dnia 13 sierpnia 2008r.

Dowód: zawiadomienie o przyznaniu odszkodowania – k. 10.

W dniu 7 stycznia 2015 r. Bank (...) S.A. w W. złożył oświadczenie, w którym stwierdził, że w dniu 19 grudnia 2014r. (...)S.A. we W. wypłaciło mu w oparciu o postanowienia umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych zawartej pomiędzy Bankiem (...) S.A. a (...) S.A. odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia kredytu nr (...) z dnia 13 sierpnia 2008 r. w kwocie 307 850zł.

Dowód: oświadczenie z dnia 7.01.2015r. – k. 11.

Pismem, nadanym w dniu 16 stycznia 2015r, strona powodowa wezwała E. i T. Z. do zapłaty w terminie do dnia 31 stycznia 2015r. kwoty 307 850zł wypłaconej przez nią na rzecz Banku (...) S.A. tytułem odszkodowania z umowy kredytu nr (...) z dnia 13 sierpnia 2008r.

Dowód: wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania – k. 12.

Strona powodowa pismem z dnia 9 lutego 2015r. poinformowała pozwanego, że dokonała wypłaty odszkodowania na rzecz Banku (...) S.A. w oparciu o postanowienia umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych zawartej w dniu 19 lipca 2010r. pomiędzy (...) Bank S.A. i (...) S.A. Wyjaśniła, że na podstawie tej umowy bank ubezpieczył w (...) S.A. ryzyko zaprzestania spłaty przez kredytobiorców kredytów hipotecznych, udzielanych przez Bank (...) S.A. osobom fizycznym. Podała, że na podstawie tej umowy bank opłacał w (...) S.A. składkę ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia ryzyka braku spłaty kredytu nr (...)z dnia 13 sierpnia 2008 r. Strona powodowa wskazała nadto, że kredytobiorcy nie są stroną tej umowy ubezpieczenia.

Dowód: pismo strony pozwanej z dnia 9 lutego 2015r. – k. 30.

W marcu 2015r. pozwany zawarł z Bankiem (...) S.A. ugodę co do spłaty pozostałej części zadłużenia wynikającego z umowy kredytu z dnia 13 sierpnia 2008r, a nie objętej kwotą wypłaconego przez stronę powodową odszkodowania, to jest kwoty około 600 000zł. Na mocy ugody powód zobowiązał się do spłaty zadłużenia w ratach wynoszących 1500zł miesięcznie przez pierwsze 12 miesięcy, tj. do marca 2016r, a przez kolejne miesiące w ratach po 3600zł miesięcznie. W tym czasie pozwany wiedział o wypłacie przez stronę powodową odszkodowania na rzecz Banku (...) S.A.

Dowód: przesłuchanie pozwanego T. Z. – k. 76 - 77 (00:20:51 - 00:23:44, 00:26:22, 00:26:59).

Pismem nadanym 8 kwietnia 2015r. pozwany, działając przez swojego pełnomocnika, poinformował stronę powodową, że jej roszczenie o zapłatę kwoty 307 850 zł jest bezzasadne z uwagi na brak w sprawie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej. Podniósł, że ubezpieczyciel nie przedstawił pozwanemu dokumentu mogącego stanowić źródło domniemanego zobowiązania pozwanego. Jednocześnie pełnomocnik pozwanego zwrócił się do strony powodowej o przesłanie kopii umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych z dnia 19 lipca 2010r. zawartej pomiędzy (...) S.A. a Bankiem (...) S.A. celem umożliwienia dokonania merytorycznej analizy zasadności zgłoszonego roszczenia.

Dowód: pismo pełnomocnika pozwanego z dnia 7 kwietnia 2015 r. wraz z dowodem nadania – k. 31-33.

Dodatkowo kolejnym pismem nadanym 8 kwietnia 2015r. pełnomocnik pozwanego zwrócił się do Banku (...) S.A. z siedzibą w W. o przesłanie ww. umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych z dnia 19 lipca 2010 r.

Dowód: pismo pełnomocnika pozwanego z dnia 7 kwietnia 2015 r. wraz z dowodem nadania – k. 34-35.

Pozwany prowadzi wspólne gospodarstwo domowe wraz z żoną i dwójką dzieci. Uzyskuje dochód w wysokości ok 10 000zł netto miesięcznie z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, polegającej na produkcji uszczelnień automatycznych do drzwi. Żona pozwanego uzyskuje dochód w kwocie ok. 3000zł netto miesięcznie.

Dowód: przesłuchanie pozwanego T. Z. – k. 77 (00:28:52 - 00:30:00)

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd oparł się na dokumentach złożonych przez strony oraz na przesłuchaniu pozwanego T. Z..

W niniejszej sprawie niesporne było, że pozwany w dniu 13.08.2008r. zawarł umowę o kredyt hipoteczny z Bankiem (...) S.A. Pozwany nie kwestionował także i tej okoliczności, że umowa ta została mu skutecznie wypowiedziana przez bank. W toku procesu pozwany nie zaprzeczył, że w okresie, gdy bank skierował do niego wypowiedzenie umowy zalegał z zapłatą rat kredytu na kwotę wskazaną w piśmie z dnia 22.08.2014r. tj. 3225,58 CHF.

Obrona pozwanego w niniejszym procesie opierała się na zarzucie, iż wypłacone bankowi przez stronę powodową świadczenie pieniężne nie stanowi odszkodowania w rozumieniu art. 828 kc, co skutkuje bezzasadnością roszczenia regresowego skierowanego wobec pozwanego. Nadto pozwany podniósł, że to właśnie on powinien być uznany za podmiot objęty ochroną ubezpieczeniową.

Zważyć należy, iż Bank (...) S.A. mógł w ramach swobody umów, której granice określa art. 353¹ kc, zawrzeć umowę ubezpieczenia niskiego wkładu w kredytach i pożyczkach hipotecznych. To nie pozwany był stroną tej umowy, lecz bank był ubezpieczającym, a umowa ta nie została zawarta na cudzy rachunek w rozumieniu art. 808§1 kc. Bez znaczenia dla oceny zasadności roszczenia dochodzonego pozwem jest i ta okoliczność, iż to pozwany został obciążony obowiązkiem zapłaty składki. Kwestia, czy zawierając tę umowę, bank był uprawniony do żądania od pozwanego zapłaty składki powinna być rozstrzygnięta pomiędzy stronami umowy kredytu. Okoliczność, że stroną umowy o kredyt hipoteczny był konsument może mieć znaczenia dla oceny w świetle art. 385¹§1 kc postanowień tej umowy w zakresie obciążenia pozwanego obowiązkiem zapłaty składki. Nie jest jednak rzeczą Sądu orzekającego w niniejszej sprawie ocena, czy pozwanemu przysługuje wobec banku roszczenie o zwrot kwot wydatkowanych na poczet składki, uiszczanej stronie powodowej. Nadto wbrew twierdzeniu pozwanego to nie on miał być objęty ochroną ubezpieczeniową z tytułu ww umowy ubezpieczenia, lecz w związku z tym, iż pozwany nie dysponował wkładem własnym bank celem zabezpieczenia spłaty kredytu zawarł tę umowę ze stroną powodową. Celem jej zawarcia było zatem zapewnienie bankowi możliwości zaspokojenia choćby części wierzytelności wobec pozwanego w sytuacji, gdy ten zaprzestanie spłaty kredytu. Z powołanych przyczyn nie można przyjąć, iż występując z powództwem w niniejszej sprawie strona powodowa nadużyła prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 kc, co zarzucił pozwany w sprzecznie od nakazu zapłaty.

Także okoliczność, iż pozwany zawarł z Bankiem (...) S.A. porozumienie i spłaca w ratach pozostałą część niespłaconego kredytu jest irrelevantna dla oceny zasadności żądania pozwu. Bank ten bowiem uprzednio zgłosił roszczenie do strony powodowej i uzyskał zaspokojenie części wierzytelności wobec pozwanego. Dalsze działania banku polegające na rozłożeniu pozostałej części świadczenia na raty, nie mają wpływu na ocenę, czy wystąpiła szkoda majątkowa w rozumieniu umowy ubezpieczenia łączącej stroną powodową z bankiem.

Jak wynika z umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych, zawartej pomiędzy stroną powodową a Bankiem (...) S.A. ochroną ubezpieczeniową objęte zostało wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej łączącej pozwanego z bankiem. W tej umowie ustalono bowiem jako zdarzenie ubezpieczeniowe brak spłaty części kredytu w sytuacji, kiedy po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytu, kredytobiorca ma wobec banku zadłużenie z tytułu części kredytu objętej ubezpieczeniem, przy czym za dzień powstania zdarzenia

ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym upłynął okres wypowiedzenia umowy kredytu. Pozwany w trakcie przesłuchania przyznał, że doręczono mu wypowiedzenie umowy, a bezsporne między stronami było, iż nie spłacił on po upływie okresu wypowiedzenia kwoty niespłaconej części kredytu. Myli się pozwany podnosząc, że strona powodowa nie wykazała szkody majątkowej po stronie banku w wysokości 307850zł. W umowie ubezpieczenia wskazano bowiem, że szkodą jest kwota wierzytelności banku z tytułu części kredytu objętego ochroną ubezpieczeniową, niespłacona przez kredytobiorcę pomimo upływu okresu wypowiedzenia umowy kredytu, ustalona na dzień wypłaty odszkodowania, obejmująca m.in. kwotę niespłaconej i wymagalnej części kapitału kredytu (podlegającej ubezpieczeniu z tytułu niskiego wkładu) na ostatni dzień okresu wypowiedzenia umowy kredytu. Niesporne było zaś, że pozwany kredytu nie spłacił.

Jak wynika z umowy o kredyt hipoteczny pozwany, zawierając tę umowę nie dysponował wymaganym wkładem własnym. W świetle zasad doświadczenia życiowego w tych okolicznościach bez zawarcia umowy ubezpieczenia niskiego wkładu bank nie zdecydowałby się na udzielenie pozwanemu kredytu. Wobec faktu, że pozwany zaprzestał spłaty kredytu, bank wypowiedział mu tę umowę, co skutkowało tym, iż następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia wszelkie zobowiązania wynikające z umowy stały się wymagalne. W zgłoszeniu szkody wskazano, że był to dzień 2.10.2014r. Ponieważ pozwany nie spełnił świadczenia, Bank (...) S.A. zgłosił ubezpieczycielowi roszczenie o wypłatę odszkodowania w związku z niespłaceniem przez pozwanego zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt hipoteczny, a ubezpieczyciel spełnił świadczenie na rzecz banku, co zostało w toku procesu wykazane.

Pozwany zarzucił nadto, że strona powodowa nie udowodniła wysokości szkody. W dniu wypowiedzenia pozwanemu umowy o kredyt hipoteczny zadłużenie pozwanego wobec banku z tytułu niespłaconego kapitału kredytu wynosiło 249797,21 CHF. W oświadczeniu o zgłoszeniu roszczenia bank wskazał zgodnie z §1 ust. 3 pkt 7 umowy ubezpieczenia, iż szkoda wynosi 307850zł, a kwota zadłużenia na dzień upływu okresu wypowiedzenia to 897678zł 09gr (248039,04 CHF). W umowie ubezpieczenia ustalono zaś, że odszkodowanie obejmuje kwotę odpowiadającą wysokości poniesionej przez bank szkody, wyrażonej w złotych, nie przekraczającą sumy ubezpieczenia, a suma ubezpieczenia oznacza kwotę stanowiącą górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela, nie większą niż 50% wartości nieruchomości stanowiącej docelowe zabezpieczenie spłaty kredytu, przy czym kwota sumy ubezpieczenia zmienia się w okresie ubezpieczenia wraz ze zmianą salda kredytu do chwili, w której wskaźnik LTV będzie równy minimalnemu wskaźnikowi LTV. Strona powodowa przyjęła, że wartość nieruchomości to kwota 615700zł wskazana w §2 umowy o kredyt hipoteczny, a zatem 50% tej kwoty to 307850zł i w tej wysokości odszkodowanie wypłaciła Bankowi (...) S.A.

W umowie ubezpieczenia wskazano nadto, że LTV oznacza wyrażony procentowo stosunek kwoty kredytu do wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia hipotecznego kredytu, przy czym w trakcie okresu kredytowania wskaźnik ten stanowił stosunek salda kredytu do wartości nieruchomości, a minimalny wskaźnik LTV oznaczał poziom wskaźnika LTV określony w regulacjach banku, powyżej którego kredyt podlega ochronie ubezpieczeniowej na mocy niniejszej umowy. Istotne zatem było ustalenie, czy w niniejszej sprawie poziom LTV był taki, iż zgodnie z regulacjami Banku (...) S.A. kredyt w chwili upływu okresu wypowiedzenia nadal podlegał ochronie ubezpieczeniowej. Zdaniem Sądu na takie ustalenie pozwala porównanie kwoty niespłaconego kredytu w dniu upływu okresu wypowiedzenia, tj. 897678zł 09gr z kwotą wskazaną §9 ust. 8 umowy o kredyt hipoteczny, tj. 492 560zł, do czasu bowiem, gdy saldo kredytu było wyższe od tej kwoty bank wymagał dodatkowego zabezpieczenia, którym było właśnie ubezpieczenie kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym kredytobiorcy. Skoro bank do momentu spłaty kredytu do tej kwoty wymagał ww zabezpieczenia, to ona stanowi iloczyn minimalnego wskaźnika LTV i wartości nieruchomości, o którym stanowi §2 ust. 1 umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych. Pozwany w dniu upływu wypowiedzenia nie spłacił zaś kapitału do tej kwoty, a zatem kredyt ten nadal objęty był ochroną ubezpieczeniową udzieloną przez stronę powodową Bankowi (...) S.A. Suma ubezpieczenia została nadto wskazana w systemowym potwierdzeniu ochrony ubezpieczeniowej. Wynosiła ona w odniesieniu do umowy kredytowej zawartej między bankiem a pozwanym 403186zł 60gr. W dniu wypowiedzenia kredytu niespłacony kapitał w PLN wynosił zaś 897678zł 09gr. Skoro jednak suma ubezpieczenia nie mogła być większa niż 50% wartości nieruchomości, strona powodowa wypłaciła Bankowi (...) S.A. tytułem odszkodowania kwotę 307850zł dochodzoną pozwem.

Pozwany podniósł nadto, iż strona powodowa nie wykazała, aby kredyt udzielony pozwanemu przez ww bank objęty był ochroną ubezpieczeniową. Umowa ubezpieczenia z dnia 19.07.2010r. zawarta została na czas nieokreślony, a okres ubezpieczenia ustalono w jej §3. Był on automatycznie przedłużany na kolejne 36 miesięcy pod warunkami ustalonymi w umowie. To, że warunki te zostały spełnione wynika z systemowego potwierdzenia ochrony ubezpieczeniowej. Nieprawdopodobne jest przy tym, aby strona powodowa wypłaciła bankowi odszkodowanie, jeśliby nie uiszczył on wymaganej składki, od której zapłaty uwarunkowane było objęcie kredytu ochroną ubezpieczeniową na dalszy okres.

Wbrew stanowisku pozwanego, strona powodowa wykazała także, iż w sprawie nie wystąpiły okoliczności wskazane w §7 pkt 9 umowy ubezpieczenia. Wraz z pismem przygotowawczym z dnia 13.11.2015r. strona powodowa złożyła zaś ostateczne wezwanie do zapłaty, doręczone pozwanemu w dniu 3.07.2014r, w którym bank poinformował pozwanego, że zmianie uległ ubezpieczyciel w zakresie spłaty niskiego wkładu finansowego kredytobiorcy. Informację taką zawierało także wypowiedzenie umowy kredytu.

Strona powodowa swoje roszczenie wywodziła z art. 828§1 kc, w myśl którego jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. W przepisie tym mowa jest zatem o tzw. subrogacji ustawowej, czyli o przejściu na ubezpieczyciela roszczeń regresowych z mocy ustawy, a nie z mocy umowy. Zastrzeżenie zawarte w tym przepisie może być rozumiane jedynie w taki sposób, że umowa ubezpieczenia może wyłączyć przejście roszczenia regresowego przysługującego ubezpieczonemu na ubezpieczyciela. W stosunku do stron umowy kredytowej strona powodowa była zatem osobą trzecią, która spłaciła wierzyciela i w myśl art. 518§1 pkt 4 kc nabyła spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej spłaty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.12.2003r, II CK 330/02, Lex nr 151632, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7.11.2013r, I ACa 479/13, Lex nr 1415888).

Z umowy o kredyt hipoteczny z dnia 13.08.2008r. nie wynika przy tym, by bank nie był uprawniony do dokonania przelewu wymagalnej wierzytelności, przysługującej mu przeciwko kredytobiorcy. Skoro mógł on dokonać przelewu wierzytelności, to mógł również zaspokoić swoje roszczenie poprzez spełnienie świadczenia przez ubezpieczyciela, który na podstawie art. 518 §1 pkt 4 kc wstąpił w tym zakresie w prawa zaspokojonego wierzyciela. Wstępując w prawa wierzyciela, strona powodowa mogła żądać od pozwanego świadczenia zwrotnego w granicach wypłaconego bankowi świadczenia, co też w toku procesu wykazała.

Pozwany wniósł o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty na podstawie art. 320 kpc. Ze sprzeciwu od nakazu zapłaty wynika, że pozwany nie wiedział o zmianie ubezpieczyciela, był przekonany o tym, że korzysta z ochrony ubezpieczeniowej, a ochrona ta okazała się pozorna. Okoliczności te w ocenie Sądu nie uzasadniają jednak rozłożenia świadczenia należnego stronie powodowej na raty. Po pierwsze pozwany został zawiadomiony o zmianie ubezpieczyciela i to - jak wskazano - dwukrotnie. Po wtóre zaś umowa ta stanowiła dla banku dodatkowe zabezpieczenie spłaty kredytu w sytuacji, gdy pozwany nie dysponował wkładem własnym. Jeśli pozwany rzeczywiście był w błędzie, co do treści tej umowy, to nie na skutek działań strony powodowej. Pozwany wraz z żoną osiągają łącznie dochód w kwocie 13000zł netto miesięcznie, nadto pozwany jest właścicielem nieruchomości zabudowanej, jednak ciąży na nim zobowiązanie z tytułu kredytu także wobec Banku (...) S.A. Ponieważ stroną powodową jest ubezpieczyciel, a nie bank, niezasadne byłoby rozłożenie dochodzonej kwoty na raty. Z uwagi na wysokość dochodzonego roszczenia, rozłożenie na raty spowodowałoby bowiem, iż strona powodowa uzyskałaby wypłacone odszkodowanie po upływie znacznego okresu czasu, a nie jest ona instytucją prowadzącą działalność kredytową. Zważywszy na dochód pozwanego, pozwany powinien zatem rozważyć celem spłaty zadłużenia zaciągnięcie kolejnego kredytu.

Strona powodowa od dochodzonej pozwem kwoty żądała zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 1.02.2015r. Pozwany przyznał, że wypowiedzenie umowy kredytu z dnia 22.08.2014r. zostało mu doręczone, a zatem w chwili nabycia wierzytelności na podstawie art. 518§1 pkt 4 kc, świadczenie było już wymagalne. To nie przepis art. 455 kc określał bowiem termin jego spełnienia, a postanowienia umowy kredytowej. Treść stosunku zobowiązaniowego

łąącego strony w zakresie terminu świadczenia nie uległa zmianie w związku z nabyciem wierzytelności przez ubezpieczyciela.

Z tej też przyczyny na podstawie art. 481§1 kc Sąd zasądził od kwoty 307850zł odsetki ustawowe od dnia 1.02.2015r. do dnia zapłaty.

Mając powyższe na względzie, na podstawie powołanych przepisów Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 98§1 i 3 kpc. Zasądzona kwota 22610zł kosztów procesu obejmowała: 15393zł opłaty od pozwu, 7200zł wynagrodzenia pełnomocnika procesowego oraz 17zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Okoliczność, iż dopiero w toku procesu pozwany miał możliwość zapoznania się z treścią umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych, nie uzasadnia zastosowania w sprawie art. 102 kpc. Pozwany bowiem po doręczeniu mu odpisu umowy zakwestionował swoją odpowiedzialność, a zatem nawet gdyby zapoznał się z nią przed wniesieniem pozwu, nie miałyby to wpływu na przyjętą przez pozwanego linię obrony.